

Quickscan ecologie

Rijnhuizen te Nieuwegein

18 oktober 2024

Samenvatting

Voor de kadastrale percelen 4019, 4020, 4021, 4023 te Nieuwegein worden werkzaamheden voorbereid. Onderzocht is of er effecten op natuurwaarden kan ontstaan.

De aanwezigheid van strikt beschermde soorten kan op voorhand worden uitgesloten.

De aanwezigheid van egels en algemeen voorkomende broedvogels in de bosschage kan op voorhand niet worden uitgesloten.

Een berekening van de stikstofdepositie is noodzakelijk.

Inhoud

2 – Inleiding

3 – Beschrijving gebied

4 – Waarnemingen

8 – Analyse

10 – Advies & Bronnen

Colofon

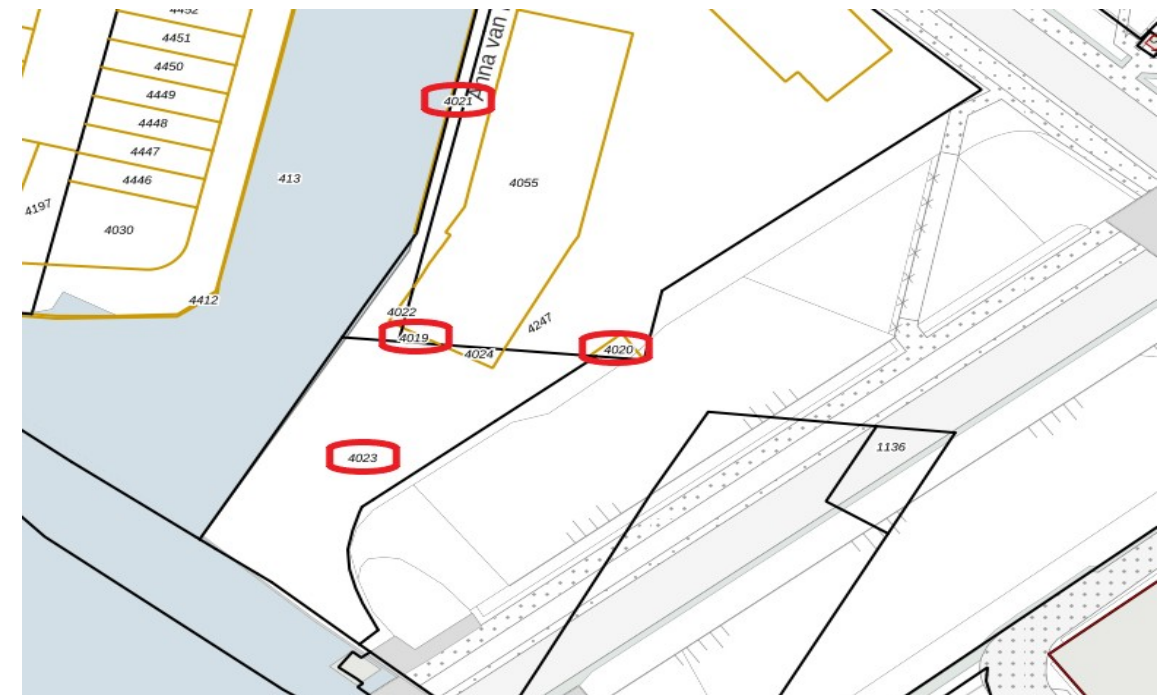
Opdrachtgever	Ebrik
Projectnummer	24.449
Datum	18 oktober 2024
Auteur	N.M. Andriessen
Gecontroleerd	P.J.H. van der Linden
Status	concept

Els & Linde B.V.
Spechtstraat 59
1223 NX Hilversum
mob 06 - 27564247
e-mail vanderlinden@elsenlinde.nl

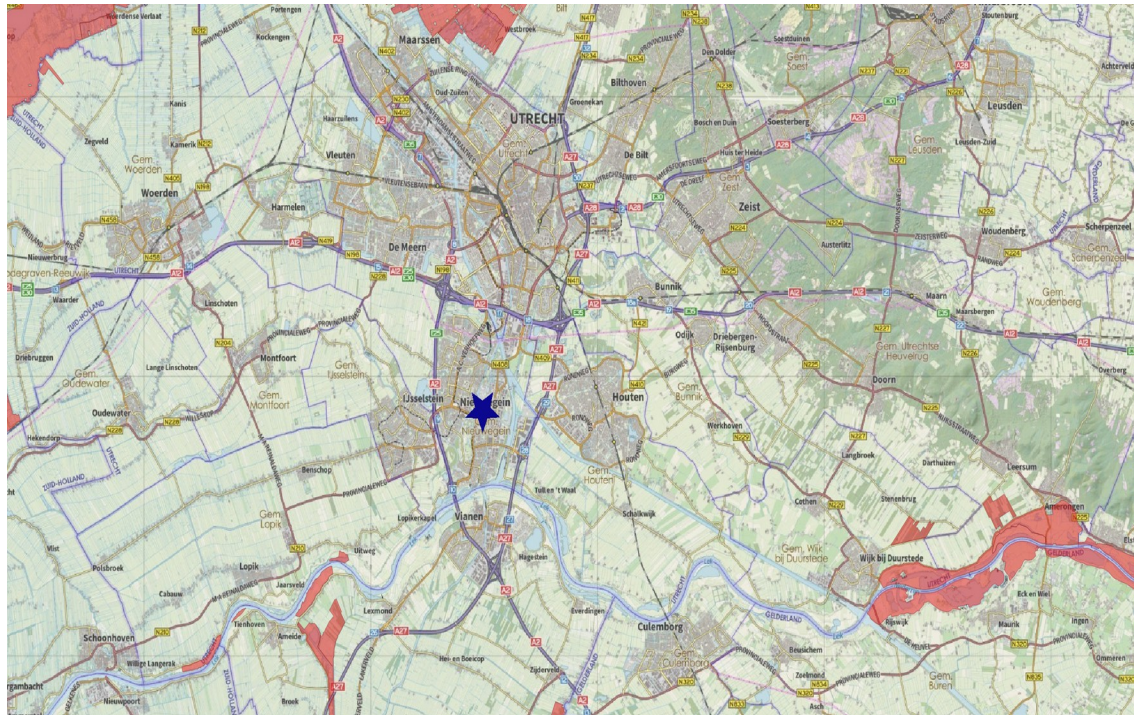
Inleiding

Voor de kadastrale percelen 4019, 4020 en 4021 te Nieuwegein is een update van de quickscan uit 2020 uitgevoerd. Het kadastrale perceel 4023 is als nieuw perceel opgenomen in dit rapport. De procedure betreft een onderzoek naar de potentiële aanwezigheid van beschermde soorten en het maken van een analyse van de mogelijke effecten op die soorten, als gevolg van de werkzaamheden. Het voorliggend rapport geeft een beschrijving van het oriënterend onderzoek naar de effecten op natuurwaarden.

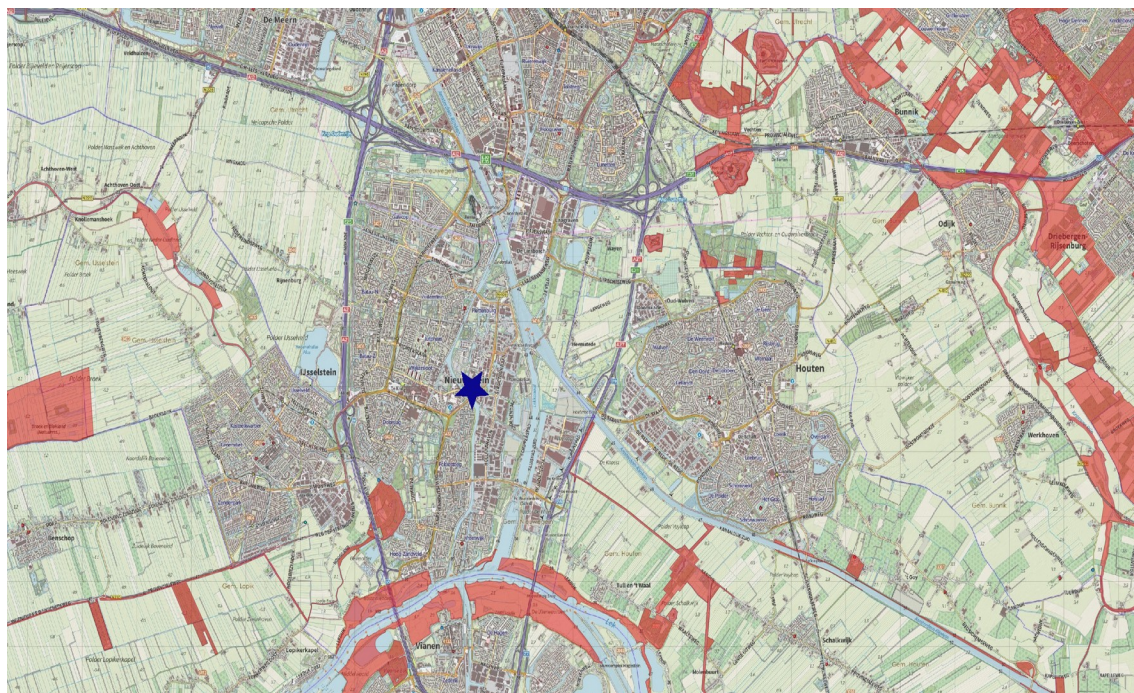
Om een goed oordeel te geven over de potentieel aanwezige beschermde planten en dieren, is op 17 oktober 2024 door een ecooloog van bureau Els & Linde een bezoek gebracht aan de planlocatie. Ter plekke is beoordeeld of er beschermde soorten aanwezig kunnen zijn, die schade kunnen ondervinden van de geplande ontwikkelingen. Daarbij is gezocht naar sporen van dieren en is op basis van de begroeiing en de opbouw van het landschap, geschat of er beschermde soorten aanwezig kunnen zijn. De effecten worden beoordeeld als gevolg van de veranderde omgeving en het veranderde gebruik. Verder wordt geanalyseerd of de werkzaamheden die noodzakelijk zijn om de veranderingen te bereiken, een effect veroorzaken.

H02 Planomgeving: locatie, omgeving en beschermde natuurgebieden

Ligging van de Natura 2000-gebieden (rood) ten opzichte van de planlocatie.

Ligging van het Natuurnetwerk Nederland (rood) ten opzichte van de planlocatie.

Perceel 2021 bevindt zich naast het appartementencomplex wat momenteel wordt gebouwd. Het betreft bouwzand en een metalen kademuur. Perceel 4019 ligt direct aan de nieuwbouw en betreft enkel bouwzand. Perceel 4020 betreft vegetatie. Perceel 2023 betreft een deel bouwzand met aan de zijkanten bosschage en wordt aan 2 kanten begrensd met de watergang 'Koninginnesluis'. De percelen bevinden zich in de wijk 'Rijnhuizen' binnen de bebouwde kom van de plaats en gemeente Nieuwegein, provincie Utrecht. De beschermde Natura 2000-gebieden liggen op relatief grote afstand van de planlocatie. Op ruim 8,1 km ligt het gebied 'Uiterwaarden Lek'. Het dichtstbijzijnde gebied dat is aangewezen als Natuurnetwerk Nederland (NNN) ligt op ruim 2,0 km afstand.

Het voornemen is de bouw van een appartementencomplex met een parkeergarage in het gebouw op perceel 4023.

Natura 2000

Via de Natura 2000 zijn gebieden van internationaal belang beschermd. Voor deze gebieden zijn doelstellingen geformuleerd voor het behoud van habitats, planten en dieren. Deze Natura 2000-gebieden zijn ook beschermd tegen invloeden van buiten, zoals stikstofdeposities en grondwaterstromen. Voor functies waardoor de depositie van stikstofverbindingen toeneemt is een berekening noodzakelijk van de effecten.

Natuurnetwerk Nederland

Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en verbindingen ertussen vormt het Natuurnetwerk Nederland. Het Natuurnetwerk Nederland wordt via de ruimtelijke verordening beschermd.

H03 Waarnemingen: veldgegevens en gegevens uit de literatuur

Werkwijze

Het onderzoek is uitgevoerd als een quickscan ecologie. Voor zo'n onderzoek wordt door een ecooloog beoordeeld of er een kans is op aanwezigheid van beschermde soorten. Daarbij wordt gelet op de structuur van de omgeving, aanwezige habitats en landschapselementen. Tevens wordt gezocht naar sporen van beschermde soorten. Een quickscan is tevens bedoeld als afbakening van een eventueel verdiepend onderzoek.

De quickscan bestaat uit de volgende activiteiten:

- Een literatuur/bronnenonderzoek met betrekking tot de potentieel aanwezige beschermde soorten binnen de planlocatie.
- Een veldbezoek waarbij de locatie wordt beoordeeld op habitatgeschiktheid voor beschermde soorten. Hierbij worden bijvoorbeeld de te kappen bomen beoordeeld op geschiktheid voor vleermuizen en jaarrond beschermde nesten.
- Voor de aangetroffen strikt beschermde soorten wordt, door een beschrijving van de ecologische functionaliteit van het gebied (foerageergebied, migratieroute, voortplantingsgebied of winterverblijf, enz.), aangegeven hoe het gebied door iedere soort wordt gebruikt.
- Een schatting van de impact van de werkzaamheden op de (potentieel) aanwezige beschermde soorten.
- Een effectbeoordeling gericht op (eventueel) nabij gelegen beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk en Weidevogelleefgebied).

Om een goed oordeel te kunnen geven is op 17 oktober 2024 door een ecooloog een bezoek gebracht aan de planlocatie. Tijdens het veldbezoek is onderzocht of er in potentie beschermde planten en dieren aanwezig zijn binnen de planlocatie. Daarvoor is gezocht naar sporen en andere aanwijzingen van planten en dieren. Op basis van de aanwezige herkenbare begroeiing en habitats, is beoordeeld of er leefgebieden aanwezig zijn voor beschermde soorten. Aanvullend is een bureaustudie uitgevoerd naar de potentieel voorkomende planten en dieren in de directe omgeving van de planlocatie. Hierbij is een bronnenonderzoek uitgevoerd, waarbij de verschillende relevante en actuele informatiebronnen zijn geraadpleegd.

Bij de analyse van de effecten is gelet op de effecten veroorzaakt door de veranderde omgeving en het veranderende gebruik. Daarnaast zijn de effecten bepaald die veroorzaakt worden door de ruimtelijke ontwikkelingen. Daarnaast is naast de planlocatie sec. gelet op de directe omgeving en de effecten op soorten in de omgeving. In voorliggende notitie worden de resultaten van de quickscan ecologie besproken.

Waarnemingen

In onderstaande paragrafen worden de soortengroepen beschreven die binnen de planlocatie en de directe omgeving zijn aangetroffen of te verwachten. Tijdens het

veldbezoek van 17 oktober 2024 is onderzocht of er in potentie beschermde planten en dieren aanwezig zijn binnen de planlocatie.

Bronnenonderzoek

Voor het onderzoek naar potentieel aanwezige beschermde soorten zijn de beschikbare regionale en landelijke verspreidingsatlassen en enkele digitale bronnen geraadpleegd. Er worden geen meldingen gedaan van strikt beschermde soorten binnen of in de directe omgeving van de planlocatie.

Vegetatie en planten

Perceel 4032 bestaat voor het grootste deel uit zand. Aan de rand zijn enkele struiken waargenomen, daarnaast zijn loofbomen waargenomen zoals de ruwe berk (*Betula pendula*). Verder zijn o.a. braam en klimop (*Hedera helix*) waargenomen. Geen van alle waargenomen vegetatie is beschermd. Beschermde plantensoorten worden ook niet verwacht binnen de planlocatie.

Zoogdieren

Juridisch zwaarder beschermde soorten

Vleermuizen zijn de belangrijkste groep strikt beschermde dieren die verwacht kunnen worden. Vleermuizen kunnen schade ondervinden van de ruimtelijke ontwikkelingen en kunnen hierdoor een belemmering zijn. De planlocatie en de directe omgeving zijn daarom nauwkeurig onderzocht op de aanwezigheid van potentieel geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen, evenals essentiële vliegroutes en foerageergebieden.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen zijn in twee groepen te verdelen; enerzijds de soorten die in gebouwen een verblijfplaats hebben en anderzijds de soorten die in bomen een verblijfplaats hebben. De kraamkolonie van de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) en de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) komen – voor zover bekend - alleen in gebouwen voor. Ze wonen in de spouwmuur, achter betimmering, onder daklijsten en dakpannen. De vaste verblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) en de watervleermuis (*Myotis daubentonii*) kunnen zowel in spleten en gaten in bomen, als in gebouwen voorkomen. Ze kiezen in de regel gebieden met een groot aanbod aan geschikte holten op een klein oppervlak.

Er is geen bebouwing aanwezig op het perceel en bij de bomen zijn geen geschikte holtes voor vleermuizen waargenomen.

Potentiële vliegroutes en foerageergebieden

De planlocatie valt binnen de bebouwde kom van Nieuwegein. De kans op een foerageergebied is aanwezig, boven de watergang en het perceel. Echter is er geen sprake van een essentieel foerageergebied, er zijn voldoende uitwijkmogelijkheden in

de directe omgeving van het pand. De kans op een essentiële vliegroute is eveneens uitgesloten. Vervolgstappen voor vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen zijn niet nodig.

Overig beschermde zoogdieren

Binnen de planlocatie is een kans op algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren, zoals spitsmuizen en muizen. De kans op aanwezigheid van de kleine marters is niet aanwezig door het ontbreken van voldoende geschikt habitat.

Egel (*Erinaceus europaeus*)

In Nederland komt de egel voor in bijna alle landschappen. Geschikte leefgebieden voor de egel zijn tuinen, bosranden, struwelen en loofbos waarbij ze voorkeur hebben voor stukken met ondergroei. Egels komen ook in de bebouwde kom voor, mits er genoeg groen en schuilplaatsen aanwezig zijn. In de zomer slapen egels onder dicht struikgewas op kale grond, in holtes onder boomwortels, in konijnenholen of in compost-, takken of puinhopen. In de winter slapen de dieren vaak in nesten in de grond, in een schuur of in takken- of composthopen. Binnen de planlocatie kunnen egels schuilen in onder de struiken.

Vogels

Jaarrond beschermd nest

Tijdens het ecologisch onderzoek is gezocht naar aanwijzingen voor het voorkomen van vogels met een vaste verblijfplaats binnen de planlocatie. Gekeken is naar potentieel geschikte nestplekken voor vogels met een jaarrond beschermd nest. Door het ontbreken van bebouwing zijn er geen mogelijkheden voor huismussen of gierzwaluwen om te nestelen binnen de planlocatie.

Algemene broedvogels

Binnen de planlocatie kunnen algemeen voorkomende broedvogels als de merel (*Turdus merula*), kauw (*Corvus monedula*), koolmees (*Parus major*) en de pimpelmees (*Cyanistes caeruleus*) voorkomen in de bomen en struiken aan de rand van het perceel.

Herpetofauna en vissen

Het kanaal is een ongeschikt habitat voor amfibieën. Daarnaast zijn er hoge beschoeiingen aanwezig waardoor watergebonden organismen niet op het land kunnen komen. De aanwezigheid van watergebonden organismen kan op voorhand worden uitgesloten.

Overige soorten

Er zijn, gezien de voorkomende biotopen, geen beschermde en bijzondere insecten of overige soorten te verwachten binnen het perceel. Deze soorten stellen hoge eisen aan hun leefgebied; de planlocatie voldoet hier niet aan. De aanwezigheid van beschermde overige soorten worden daarom uitgesloten binnen de planlocatie.

H04 Analyse: beoordeling van de effecten op de natuurwaarden

Bij de analyse wordt gelet op de effecten als gevolg van het veranderde gebruik en de veranderde inrichting. Daarnaast wordt gelet op de effecten als gevolg van de werkzaamheden om de veranderingen te bereiken. Voor zover planlocaties binnen het Natuurnetwerk Nederland, Natura 2000 of andere beschermde natuurgebieden liggen, worden de effecten op deze beschermde natuurgebieden getoetst. Voor de Natura 2000-gebieden is de externe werking eveneens van belang; de belangrijkste externe effecten worden veroorzaakt door toename van depositie, geluid en licht. Daarnaast kunnen veranderde grondwaterstromen een effect veroorzaken.

Omgevingswet

De Omgevingswet kent een afdeling voor soortbescherming en een afdeling voor gebiedsbescherming. Binnen de gebiedsbescherming zijn de Natura 2000-gebieden beschermd. De bescherming geldt ook voor externe factoren; zoals grondwaterstromen en stikstofdepositie.

De soortbescherming binnen de Omgevingswet richt zich op de internationale afspraken, en geeft een uitbreiding van de beschermde soorten door aan de Rode lijst (bedreigd en ernstig bedreigd) een beschermd status te koppelen. Binnen de bebouwde kom is de belangrijkste wijziging in de beschermde soorten het vervallen van de bescherming op muurplanten en orchideeën.

Beschermde soorten

Uit de resultaten van de quickscan van 17 oktober 2024 is gebleken dat de aanwezigheid van strikt beschermde soorten op voorhand kan worden uitgesloten.

Overige soorten

Op voorhand kan de aanwezigheid van algemeen voorkomende broedvogels en egels niet worden uitgesloten.

Zorgbeginsel

In de Omgevingswet is het zorgbeginsel aangescherpt. Bij het ecologisch onderzoek dient te worden afgewogen wat de effecten zijn op soorten die vallen onder het specifieke zorgbeginsel. Er moet een objectieve beoordeling worden gegeven.

Binnen het gebied is een geringe kans op algemeen voorkomende soorten waarmee rekening moet worden gehouden. Aangetroffen dieren die niet uit zich zelf het werkgebied kunnen verlaten, dienen – onder begeleiding van een ecooloog - in veiligheid te worden gebracht en buiten het werkgebied te worden uitgezet. Schuilplekken zoals bladhopen, hout- en steenstapels e.d. dienen eerst te worden gecontroleerd op schuilende dieren. In zijn algemeenheid dienen geschikte schuil- en overwinteringsplekken voor dieren buiten het werkkerrein intact te worden gelaten.

Eventueel noodzakelijk kap moet buiten de kwetsbare periode (winter) worden uitgevoerd en voorafgaand aan de kap (of het anderszins vrijstellen van een werkplek) is het verstandig een ecooloog te laten beoordelen of effecten zijn te verwachten en eventueel maatregelen te (laten) nemen om die effecten te verminderen.

Natura 2000

De beschermde Natura 2000-gebieden liggen op ruim 8,1 km afstand van de planlocatie. De kans dat er een significante wijziging is in de emissie, is gezien de aard van de werkzaamheden aanwezig. Een berekening van de stikstofdepositie op het Natura 2000-gebied is nodig. Andere aantastingen van kwalificerende habitats of soorten in de Natura 2000-gebieden door de werkzaamheden, kunnen worden uitgesloten.

Natuurnetwerk Nederland

De gebieden die onderdeel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland liggen op meer dan 2,0 km van de planlocatie. Gelet op de aard en de omvang van het voornemen, wordt geen effect verwacht.

H05 Conclusie, advies en gebruikte bronnen

Voor de kadastrale percelen te Nieuwegein worden werkzaamheden voorbereid. Door een ecooloog is beoordeeld of er beschermde plant- en diersoorten aanwezig kunnen zijn binnen de planlocatie en of deze schade ondervinden van de werkzaamheden.

Beschermde soorten

Uit de resultaten van de quickscan is gebleken dat de aanwezigheid van strikt beschermde soorten op voorhand kan worden uitgesloten.

Overige soorten

Op de planlocatie kan de aanwezigheid van algemene broedvogels en egels niet worden uitgesloten. Geadviseerd wordt de geschikte begroeiing intact te laten en geen werkmateriaal in het groen te plaatsen. Dient het groen te worden verwijderd, wordt geadviseerd een ecooloog te laten controleren of er geen egels of nesten van broedvogels aanwezig zijn voorafgaand aan de werkzaamheden.

Beschermde gebieden

De beschermde Natura 2000-gebieden liggen op ruim 8,1 km van de planlocatie. De kans dat er een significante wijziging is in de emissie, is gezien de aard van de werkzaamheden aanwezig. Een berekening van de stikstofdepositie op het Natura 2000-gebied is nodig. Andere aantastingen van kwalificerende habitats of soorten in het Natura 2000-gebied door de werkzaamheden, kunnen worden uitgesloten.

- Anonymus (2017). Kennisdocument gewone dwergvleermuis, BIJ12
- Anonymus (2023). Kennisdocument gierzwaluw, BIJ12
- Anonymus (2023). Kennisdocument huismus, BIJ12
- Anonymus (2024). Kennisdocument kleine marterachtigen, BIJ12
- Dietz, Chr., O. von Helversen & D. Nill (2012) Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. Triton Natuur
- Simon, M., S. Hüttenbügel & J. Smit-Viergutz (2004) Ökologie und Schutz von Fledermäusen in Dörfern und Städten. Bundesamt für Naturschutz, Bonn.
- Synbiosis Alterra natura 2000
- waarneming.

Bijlage: Extra foto's

